გლობალიზაცია და ეროვნული პრობლემები

კოკა კუტუბიძე

ფილოსოფიის დოქტორი, პროფესორი

თანამედროვე ეპოქისთვის დამახასიათებელია მსოფლიო ბაზრებისა და რეგიონული ეკონომიკური სტრუქტურების ინტეგრაცია, რის შედეგად მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ზრდის ტენდენციები შეიმჩნევა. მსოფლიოში მიმდინარე ცვლილებები მჭიდროდ უკავშირდება გლობალიზაციას, რომელსაც ადრე მიმდინარე ინტეგრაციული პროცესებისგან რიგი განსხვავებული ნიშნები გააჩნია.

პირველი, ადრე მსოფლიოს უმეტესი ნაწილი არ მონაწილეობდა გლობალურ ეკონომიკაში. დღეს ქვეყნების დიდმა ნაწილმა გახსნა საზღვრები ვაჭრობის, ფინანსების, ინვესტიციებისა და ინფორმაციისთვის. არა მხოლოდ განვითარებული, არამედ განვითარებადი ქვეყნებიც ახორციელებენ თავიანთი ეროვნული მეურნეობის რეფორმირებას ზოგადი, საერთაშორისო პრინციპების შესაბამისად.

მეორე, თუკი გასული საუკუნის დასაწყისში გლობალიზაცია ძირითადად გამოწვეული იყო სატრანსპორტო ხარჯების შემცირებით, ამჟამად იგი განპირობებულია კომუნიკაციის საშუალებების ღირებულების შემცირებით.

რევოლუციური ცვლილებები მოხდა კომუნიკაციების გლობალური საშუალებების და ე.წ. საინფორმაციო საზოგადოების ჩამოყალიბების სფეროში: ინტერნეტი იქცა კომუნიკაციის ყველაზე სწრაფ საშუალებად. დღეისთვის მისი ქსელით დაახლოებით 400 მლნ-ზე მეტი ადამიანი სარგებლობს. მათი რიცხვი კიდევ უფრო გაიზრდება.

გლობალიზაციის პროცესს ერთიანი მსოფლიო თანამეგობრობის ჩამოყალიბებამდე მივყავართ, რომელშიც ერთიანი ნორმების, ინსტიტუტებისა და კულტურული ღირებულებების ფორმირების ტენდენცია შეიმჩნევა. იგი ჩვენი ცხოვრების რეალობაა, რომელსაც ადრე მიმდინარე ინტეგრაციული პროცესებისგან განსხვავებით, მთელი რიგი არსებითი ნიშნები და სპეციფიკური თავისებურებანი გააჩნია. აქვე აღვნიშნავთ, რომ გლობალიზაციის მომხრეები, მიიჩნევენ, რომ თანამედროვე ტექნოლოგიური ეპოქის პრობლემების გადაწყვეტის ერთადერთ ეფექტურ საშუალებებს ამ პროცესის შემდგომი გაღრმავება წარმოადგენს. ცალკეულ სახელმწიფო ეკონომიკების

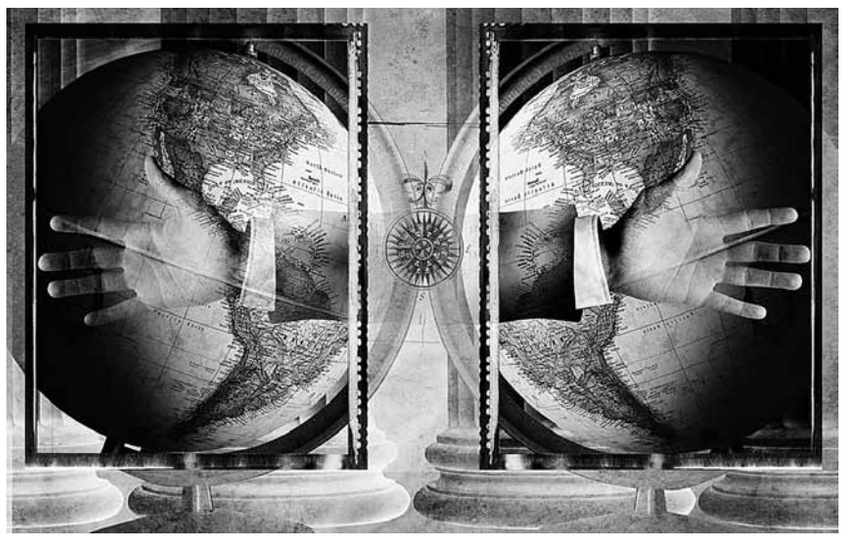
ერთიან ბაზარში მოქცევას თითოეული ქვეყნისათვის სარგებლობა მოაქვს. ასეთ პირობებში პატარა ქვეყნებს ეძლევათ შესაძლებლობა აქტიური მონაწილეობა მიიღონ მსხვილ ბაზარზე, თანაც დამოუკიდებლობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური ინდივიდუალობა შეინარჩუნონ.

ანტიგლობალისტები ეწინააღმდეგებიან მოსაზრებას, რომ გლობალიზაცია მთელი მსოფლიოსათვის ხელსაყრელია. მათი აზრით, მოწინავე განვითარებული ქვეყნები **პირველ რიგში, დაინტერესებულნი არიან შეინარჩუნონ თავიანთი მადომინირებელი პოზიციები საერთაშორისო ეკონომიკურ სისტემაში და რომ ისინი არ მისცემენ თავიანთ პოტენციურ მოწინააღმდეგეებს, არა მარტო მათთვის თანაბარ ეკონომიკურ პირობებს, არამედ უფლებასაც კი – გააძლიერონ თავიანთი საფინანსო რესურსები. საეჭვოა, რომ სახელმწიფოებმა მოახერხონ და შეიმუშაონ მოქმედების ერთიანი, კოორდინირებული სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკა, სადაც გათვალისწინებული იქნება ყველა მათი ეკონომიკური ინტერესები, მოქმედი ტრადიციები, კულტურა, ფასეულობები და სხვ.**

გლობალიზაციის პროცესი უნდა ჩადგეს სახელმწიფოთა მიერ წინასწარ შეთანხმებულ ჩარჩოებში, რათა მან არ წაშალოს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში დაგროვილი მრავალსაუკუნოვანი ისტორიული ტრადიციები, ღირებულებები, ეროვნული კულტურა და ა. შ. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ეს უკანასკნელი მიიღებს ერთგვაროვან სახეს, სადაც გაბატონდება ცალკეული ეკონომიკურად სამხედრო პოტენციალით მდიდარი ქვეყნის ან ქვეყანათა ჯგუფის ცხოვრების წესი და საზოგადოება დაკარგავს მის ყველაზე მთავარ ნიშანს –მრავალფეროვნებებს.

თანამედროვე მსოფლიოში არც ერთ ქვეყანას არ შეუძლია ერთმანეთისაგან იზოლირებულად არსებობა. გლობალიზაცია ქმნის ახალ პერსპექტივებს სხვადასხვა ქვეყნების, ერების ცივილიზაციათა და კულტურათა ურთიერთობისათვის და ეს პროცესი შეუქცევადია. ამასთანავე, დასავლეთის გლობალისტთა მცდელობა, **გაავრცელონ თავიანთი ფასეულობანი მთელი მსოფლიო მასშტაბით, საყოველთაოდ დაამკვიდრონ აზრი, რომ თითქოს და დასავლური ცივილიზაცია და კულტურა უნივერსალურია და ყველასათვის მისაღები, შეინარჩუნონ სამხედრო უპირატესობა და დაამკვიდრონ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესები, აწყდება სავსებით სამართლიან წინააღმდეგობებს სხვა ქვეყნებისა თუ ცივილიზაციების მხრიდან.**

ამდენად, გლობალიზაცია არის არა მხოლოდ ახალი ტექნოლოგიები, მეცნიერებისა და ტექნიკის მონაპოვართა დანერგვა მთელი მსოფლიოს მასშტაბით, არამედ ახალი მწვავე პრობლემები სულიერი კულტურის სფეროში, რაც ახლებურად აყენებს დღის წესრიგში კაცობრიობის მომავალი ბედის საკითხს – ადამიანის, ინდივიდის, პიროვნების და საბოლოო ჯამში, ეროვნული ცნობიერების, ეროვნული კულტურებისა და საერთოდ, ერების თვითმყოფადობის პრობლემას.

ადრე მიმდინარე ინტეგრაციული პროცესებისგან განსხვავებით, თანამედროვე გლობალიზაციისათვის დამახასიათებელია მთელი რიგი ნიშნები, რომელთაგან უმთავრესია ის, რომ ამჟამად გლობალიზაციის გავლენით მსოფლიოში მიმდინარე ცვლილებები უფრო სიღრმისეული ხასიათისაა.

დასავლეთის გლობალისტთა მცდელობა – გაავრცელონ თავიანთი ფასეულობანი მთელი მსოფლიოს მასშტაბით და, შესაბამისად, დაამკვიდრონ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესები, წარმოქმნის ერთ-ერთ მწვავე – სახელმწიფო სუვერენიტეტის შენარჩუნების პრობლემას. ვინაიდან, მათი აზრით, უკვე დადგა დრო ახალი საყოველთაო **„მსოფლიო წესრიგის“** დამყარებისა და მსოფლიო მთავრობის ჩამოყალიბებისა. **ზ. ბჟეზინსკისა და სხვა გლობალისტთა აზრით, ასეთი მთავრობა მსოფლიო მასშტაბით შეასრულებს იმავე ფუნქციებს, რასაც ეროვნული, სუვერენული სახელმწიფოების მთავრობები საკუთარ ქვეყნებში**. აქედან გამომდინარე, გლობალიზაციის პროცესს მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეაქვს სახელმწიფო ცნების განსაზღვრის საკითხშიც. კლასიკური გაგებით სახელმწიფოს ენიჭება მარეგულირებელი ფუნქცია სოციალურ-ეკონომიკურ სფეროში. ამასთან, იგი სახელმწიფოს შემქმნელი ერის ფიზიკური და პოლიტიკური დაცვის მექანიზმია. სახელმწიფოს ფუნქციები გულისხმობს ეროვნული კულტურის, სულიერი ფასეულობების, ტრადიციების დაცვასა და განვითარებას. ამ ფუნქციებში

გარკვეული დისონანსი შეაქვს ეკონომიკის ინტერნაციონალიზაციას. ასე მაგალითად, ეროვნული პოლიტიკის კლასიკური ინსტრუმენტები, რომლებიც მოწოდებულნი არიან გააქტიურონ ეკონომიკური ზრდა, ან შეაკავონ იგი, მნიშვნელოვნად კარგავს თავის ქმედითუნარიანობას. ფინანსური დეცენტრალიზაცია სახელმწიფოს დამოკიდებულს ხდის მსოფლიო საფინანსო ბაზრებზე. ბოლოს, საწარმოთა გადაქცევა მრავალეროვნულ კომპანიებად, სულ უფრო მეტად აშორებს ადმინისტრაციულ აპარატს სამუშაო ადგილებისგან.

დღეისათვის რეალური ძალაუფლების ცენტრები უკვე აღარ არის იქ, სადაც იმყოფება პოლიტიკური ხელისუფლება. ძალაუფლების კონცენტრაცია ხდება იმათ ხელში, ვინც აკონტროლებს საფინანსო ბაზარს, ვისაც ეკუთვნის მასობრივი ინფორმაციისა და კომუნიკაციის საშუალებები.

გლობალიზაციის პროცესის განვითარების კვალდაკვალ ძლიერდება დაპირისპირება **„ჩრდილოეთსა“** და **„სამხრეთს“** შორის, მსოფლიო მასშტაბით მწვავდება სოციალური პრობლემები. **მიმდინარე პრობლემების ფონზე, სულ უფრო მასობრივ ხასიათს იღებს ანტიგლობალისტური მოძრაობა, რომელსაც ახლავს სოციალურ-ეკონომიკური, კულტურულ-რელიგიური, ეროვნული ასპექტები**. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საჭიროა ღრმად იქნეს გაანალიზებული გლობალიზაციის ფენომენი და მისი ძირითადი ნიშნები.

მეორეც, გლობალიზაციისათვის ნიშანდობლივი გახდა საინვესტიციო პროცესების უნივერსალიზაცია, ურთიერთქმედების ერთიანი პრინციპების შემუშავება და მიღება, საინვესტიციო ბაზრების სუბიექტების მომსახურების ერთიანი ნორმების დანერგვა. მთლიანობაში მისთვის დამახასიათებელია სწრაფვა – მოახდინოს ყველაფრის უნივერსალიზაცია და ინტეგრირება. ასეთი სახით გლობალიზაციის განვითარების ტენდენციები ჩამოყალიბდა მხოლოდ უკანასკნელ პერიოდში.

მესამეც, მსოფლიო კაპიტალის, საერთაშორისო კორპორაციების, საინვესტიციო ინსტიტუტების, ტრანსნაციონალური მმართველობითი სტრუქტურების ზეგავლენით, საინვესტიციო პროცესები სულ უფრო ურთიერთდამოკიდებული გახდა, **რომლის მთავარ შედეგსაც წარმოადგენს ეროვნული სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტის თანდათანობითი რღვევა**. გლობალიზაციის ეს ასპექტი განსაკუთრებით დამახასიათებელია ამ პროცესის თანამედროვე ეტაპისათვის.

მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების იგნორირება შეუძლებელია და აუცილებელი ხდება სახელმწიფო პოლიტიკის ფორმირება, რომელიც განსაზღვრავს როგორც სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ძირითად მიმართულებებს, ასევე უზრუნველყოფს ეროვნული ფასეულობების დაცვისა და ქვეყნის სუვერენიტეტის შენარჩუნების პირობებს.

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, გარდა სოციალურ-ეკონომიკურისა, გლობალიზაციას აქვს ეროვნულ-კულტურული ასპექტიც, რომლის გაუთვალისწინებლობის შემთხვევაში, შესაძლოა, გლობალიზაციის თანმხლებმა უარყოფითმა ტენდენციებმა საფრთხე შეუქმნას ერებისა და მათი კულტურების თვითმყოფადობას, მათ შემდგომ არსებობასა და განვითარებას. ცხადია, ამ მხრივ, არც საქართველო იქნება გამონაკლისი, ვინაიდან, მსოფლიოში მიმდინარე გლობალიზაციის პროცესი ჩვენს ქვეყანასაც გარდაუვალად შეეხება. საქმეს ართულებს ის გარემოება, რომ თანამედროვე ინტეგრაციული პროცესების გააზრებისთვის სათანადო დრო და გამოცდილება არ არსებობს, მოვლენები კი ძალზე სწრაფად ვითარდება.

20 წლის წინათაც კი ძნელი წარმოსადგენი იყო ინტეგრაციული პროცესების ისეთი სწრაფი განვითარება, როგორსაც დღეს აქვს ადგილი. თანამედროვე მსოფლიოში მიმდინარე ცვლილებები მიმართულია კაცობრიობის გაერთიანებისაკენ. თანდათანობით ხდება საზღვრების წაშლა და ეროვნული თავისებურებების ნიველირება. დარჩა რა ძველ ფიზიკურ პარამეტრებში, მსოფლიო დაპატარავდა სიჩქარეების ზრდის (გადაადგილების, ინფორმაციის გადაცემის და ა.შ.) შედეგად. გლობალიზაცია – მომხდარი ფაქტია, პროცესი, როგორც იტყვიან, დაიწყო და სრული სვლით ვითარდება. ამიტომ საკმარისი არ არის განვიხილოთ მხოლოდ გლობალიზაციის მიზეზები, საჭიროა ვიფიქროთ მის შედეგებზეც.

ნიშანდობლივია, რომ გლობალიზაციასმოჰყვებაკაცობრიობის კოსმოპოლიტიზაცია. ლოგიკურად, ეკონომიკური საზღვრების გახსნას თან სდევს სახელმწიფო საზღვრების გახსნაც. ამ პროცესის თვალსაჩინო დადასტურებაა ევროკავშირი. **მიუხედავად იმისა, რომ დღეისათვის საუბარი არაა ეროვნული მთავრობების გაუქმებაზე, უკვე იქმნება (უფრო სწორად, შეიქმნა) ზეევროპული სტრუქტურები და მოხდა კანონმდებლობათა ჰარმონიზაცია. შემოღებულ იქნა ერთიანი ვალუტა (არადა, ეროვნული ვალუტა სახელმწიფო სუვერენიტეტის ერთ-ერთი ნიშანია)**. შეიძლება ითქვას, რომ გადადგმულია პირველი ნაბიჯები მსოფლიოს გაერთიანების გზაზე. **უკვე ჩანს ერთიანი მსოფლიო ხელისუფლების, ერთიანი ხალხის (ერის), კულტურის, ენის სილუეტები**. მეორეს მხრივ, მწვავდება დაპირისპირება კონფესიური ნიშნითაც. ცნობილი პოლიტიკოსების ლექსიკონში სულ უფრო ხშირად გაისმის მოსაზრებები **„ცივილიზაციათა კონფლიქტის“** შესაძლებლობის შესახებ. შეიძლება ითქვას კაცობრიობა უზარმაზარი გარდატეხის მოლოდინშია თანამედროვე ადამიანის ფსიქიკაზე სულ უფრო დიდ ზეგავლენას ახდენს უკანასკნელ პერიოდში გავრცელებული წინასწარმეტყველებები, რელიგიური თეორიები, აპოკალიფსისა და მეორედ მოსვლის წინათგრძნობა.

როგორც ვთქვი, გლობალი-

ზაცია ეხება ადამიანის ცხოვრების სულიერ სფეროსაც. კერძოდ, **არის მცდელობა დაინერგოს ერთიანი მიდგომები რელიგიური აზროვნების სფეროშიც. იქმნება იდეოლოგია, რომლის გამომხატველი, გარკვეულად, ეკუმენური მოძრაობაა. ამ მოძრაობის მიხედვით, რელიგიის ყველა ფორმაში არის ჭეშმარიტება და, შესაბამისად, ყველა რელიგიურ რწმენას მივყავართ ერთ ღმერთთან. ამას მივყავართ ადოგმატიზმისკენ, ვინაიდან, ეკლესიის დოგმატების უარყოფით საფუძველი ეცლება თვითონ რელიგიას.**

გაურკვეველი ხდება საზოგადოების ცხოვრების მორალურ-ზნეობრივი პრინციპები, რომელიც, სწორედ, რელიგიის საფუძველზეა (უნდა იყოს) ჩამოყალიბებული. ასეთი მდგომარეობა იწვევს ადამიანის დაშორებას ღმერთისგან, მორალისა და სულიერების დაცემას, ათეისტური იდეოლოგიისა და შეგნების ფორმირებას. რელიგიისგან მოწყვეტა ადამიანს «ათავისუფლებს» ზნეობრივი პასუხისმგებლობისაგან. ვინაიდან, თუ ღმერთი არ არსებობს, ყველაფერი დაშვებულია.

რა შეიძლება ვთქვათ დღევანდელი ქართული საზოგადოების რწმენაზე? ხალხი უფრო რელიგიური გახდა, გაცილებით ბევრი ადამიანი დადის ეკლესიაში, იცავს ქრისტიანულ წესებსა და ჩვეულებებს, მაგრამ საზოგადოების მორალი კვლავ არასასურველ დონეზეა. რითაა ეს განპირობებული? ჩვენი აზრით, რელიგიურობა ჯერჯერობით მხოლოდ გარეგნულ ხასიათს ატარებს (თუმცა, ეს დადებითად უნდა აღვიქვათ ათეისტური „ტრადიციების“ მქონე საზოგადოებისათვის, ვინაიდან, აქ ჩანს ჭეშმარიტი რწმენის სურვილი) და ქართველი ადამიანის შინაგანი ცხოვრების წესად ვერ იქცა. მხედველობაში გვაქვს საზოგადოების უმრავლესობა და არა ადამიანთა ჭეშმარიტად მორწმუნე ნაწილი, რომელთა რიცხვიც, თანდათანობით იზრდება.

გარდამავალ პერიოდში წარმოქმნილმა სირთულეებმა, განსაკუთრებით სოციალურ-ეკონომიკური პირობების გაუარესებამ, ხელი შეუწყო მოსახლეობაში ნიჰილისტური განწყობილებების წარმოშობას, შეირყა რწმენა საკუთარი თავისადმი და შეილახა ეროვნული თავმოყვარეობა. **ასეთი განწყობილებების ფონზე საზოგადოებაში გამოჩნდა ადამიანთა ჯგუფები, რომლებიც ეროვნულ-კულტურული ტრადიციების გაუთვალისწინებლად, დასავლური გამოცდილების მექანიკურ გადმოღებას ცდილობენ. ამ ადამიანებისთვის არაფრისმთქმელია ეროვნული კულტურა, მრავალ საუკუნეებს გამოვლილი და გამობრძმედილი ქართული ხასიათი, ფასეულობები, ისტორია, მათთვის მთავარია «სწორება დასავლეთზე». დასავლური ცივილიზაციის, კულტურის უკრიტიკო თაყვანისცემა და მისაბაძ მაგალითად დასახვა.**

რა თქმა უნდა, ბევრი რამ უნდა გადმოვიღოთ და შევითვისოთ იმ სამყაროსგან, რასაც **„დასავლეთის ცივილიზაცია“** ჰქვია და რომელსაც ხელოვნურად ვიყავით მოწყვეტილი საკმაოდ დიდი ხნის მანძილზე, მაგრამ ეს უნდა მოხდეს ბუნებრივი გზით, ჩვენი ეროვნული ხასიათის, ინდივიდუალობის გათვალისწინებით. ფასეულობათა სისტემის შეფასებისას და ქვეყნის ორიენტაციის განსაზღვრისას, აუცილებელია, გაიმიჯნოს ისეთი ცნებები როგორიცაა: **„კულტურა“ და „ცივილიზაცია“. არავითარ ეჭვს არ იწვევს, რომ ცივილიზაციის თვალსაზრისით, საქართველო უნდა წავიდეს დასავლეთისკენ, მაგრამ კულტურის მიხედვით, ეროვნული ფესვები უაღრესად ღრმადაა გამჯდარი აღმოსავლეთში (აქ უპირატესად ქრისტიანულ აღმოსავლეთს ვგულისხმობ). ამიტომ მასზე უარის თქმა, ერთგვარად, საკუთარი თავის უარყოფაა.**

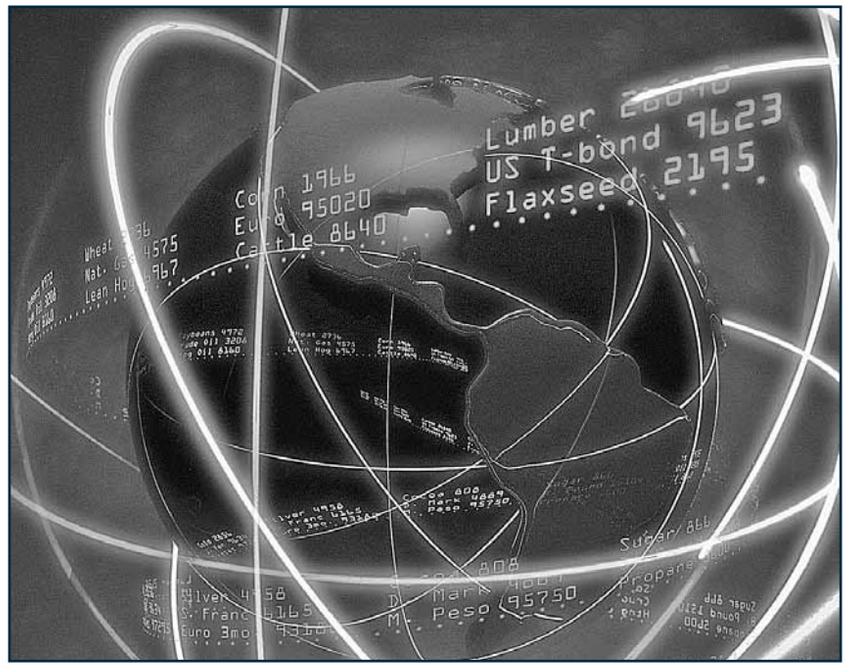
სხვათაშორის, აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ ჩინეთში არნახული წარმატებების ერთ-ერთ განმსაზღვრელ ფაქტორად მიიჩნევენ ქვეყნის განვითარების ეკონომიკური სტრატეგიისა და ტაქტიკის შემუშავებისას ხალხის ხასიათს, მათი ნაციონალური სპეციფიკური ნიშნების და სულიერი ტრადიციების გათვალისწინებას.

ყველა „ახლებურად მოაზროვნემ“ და დასავლელმა მრჩევლებმაც უნდა გაითვალისწინონ, რომ საქმე ეხება უძველესი ისტორიისა და კულტურის ქვეყანას, რომელმაც თავისი არსებობის მანძილზე ბევრი რამ შეითვისა, როგორც დასავლური, ასევე აღმოსავლური კულტურიდან და რაც მთავარია, შექმნა უნიკალური, ღრმა ინდივიდუალობით აღბეჭდილი მსოფლიო მნიშვნელობის კულტურა.

მთლიანობაში გლობალიზაციის პროცესი შეიძლება დახასიათდეს, როგორც პროგრესული მოვლენა ცივილიზაციის განვითარების თვალსაზრისით, მაგრამ როგორც უნიფიცირებული, ერთიანი ცხოვრების წესის დანერგვის მცდელობა, მისი შეფასება არ შეიძლება იყოს ერთგვაროვანი. მხედველობაში მაქვს მატერიალური მხარე გლობალიზაციისა, რომელიც გამოიხატება ხელსაყრელი პირობების შექმნით მეცნიერებისა და ტექნიკის განვითარებისათვის და შესაბამისად მოსახლეობის ცხოვრების პირობებისა და ცხოვრების დონის ამაღლებისათვის (თუმცა, გლობალიზაციის თანამედროვე ეტაპზე ღრმავდება განსხვავება ქვეყნებს შორის ეკონომიკური განვითარების დონის მიხედვით და იზრდება სოციალური უთანასწორობა) და სულიერი მხარე, რომელიც ეხება ისეთ მცნებებს, როგორიცაა: რელიგია, ეროვნული ტრადიციები და ფასეულობები, ისტორია, სამშობლოს სიყვარული და ა. შ. მათი უნიფიკაცია და არსებული თავისებურებების გაქრობა მოასწავებს მრავალფეროვნების შეცვლას ერთფეროვნებით, რაც ჩემის აზრით, მხოლოდ ნეგატიურად შეიძლება შეფასდეს. ტექნიკური პროგრესი და ზუსტი მეცნიერების განვითარება, თუკი იგი მიმართულია ადამიანის საკეთილდღეოდ, შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს მთელი კა-

ცობრიობისათვის. ტექნიკური მიღწევა, როგორი დიდიც არ უნდა იყოს იგი, არ არის ეროვნული, რადგან რიცხვებსა და ფორმულებში გამოხატული ეს მიღწევა მოქმედების თანაბარი ძალით ვლინდება ყველა ქვეყანაში. ამ მოვლენისაგან განსხვავებით, ხელოვნება, კულტურა, განსაკუთრებით კი ლიტერატურა, მით უფრო მაღალი და ღირსეულია, რაც უფრო ეროვნულია.

როდესაც ვსაუბრობთ დამოკიდებულებაზე გლობალიზაციის პროცესის მიმართ აუცილებლად უნდა გაიმიჯნოს ეკონომიკური და ეროვნული ასპექტი. ეკონომიკური გლობალიზაცია მომხდარი ფაქტია და მისგან თავის არიდებას არავითარი აზრი არა აქვს – ეს პროცესი სულ უფრო ღრმავდება და ვითარდება. საქართველოს, როგორც სახელმწიფოს, შ ანსი აქვს მოწინავე ადგილი დაიკავოს თანამედროვე მსოფლიოში ეკონომიკური განვითარების მიხედვით (უპირველეს ყოვლისა, მხედველობაში მაქვს ხელსაყრელი საგარეო-ეკონომიკური და პოლიტიკური ფაქტორები). მთავარია ახალ პირობებში, სახელმწიფომ არ დაკარგოს რეგულირების მექანიზმები.

ცხადია, ზოგადსაკაცობრიო ფასეულობები, ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები ისეთი ცნებებია, რომელიც არ შეიძლება მოექცნენ ქართულ სინამდვილესთან წინააღმდეგობაში. ამ მხრივ ქართულ საზოგადოებას არავითარი კომპრომისების ძიება არ სჭირდება. **მთავარია წინ აღვუდგეთ „ზოგადსაკაცობრიო ფასეულობების“ ნიღბით შემოსულ ფსევდოღირებულებებს, რომლებიც ეროვნული ინდივიდუალობის მოსპობისკენაა მიმართული და დამღუპველია თვითონ კაცობრიობისთვის, ვინაიდან, როგორც დიდი ვაჟა ამბობს: „ცალ-ცალკე ეროვნებათა განვითარება აუცილებელი პირობაა თვითონ კაცობრიობის განვითარებისა“.**

და ბოლოს: გლობალიზაციის პროცესში ქვეყნის ჩართვა გარდაუვალია, თუმცა, დროის თვალსაზრისით, იგი შედარებით უფრო დაშორებულია. მიუხედავად ამისა, დღესვე უნდა შევიმუშაოთ ეკონომიკური ინტეგრაციის პროცესში ქვეყნის ჩართვის მექანიზმები და პირობები. რაც მთავარია, უნდა შეიქმნას სახელმწიფო პოლიტიკა, რომელიც ეროვნული კულტურის, ენის და ტრადიციების დაცვის ქმედით სისტემას შეიმუშავებს.

SUMMARY

GLOBALIZATION AND NATIONAL PROBLEMS

Koka Kutubidze

None of the states in the modern world can exist in isolation from others. Globalization is providing new prospects for different countries, particularly for mutual relations between national civilizations and cultures, which is an irreversible process. Moreover, western globalists' efforts to spread their values all over the world and establish the opinion that the western civilization is universal and acceptable for all; to maintain their military privileges; and to assert their economic interests are meeting due confrontation from other countries and civilizations.

Apart from social and economic aspects, globalization has national and cultural aspects as well, and in case of ignoring those aspects, the negative tendencies accompanying globalization might expose particular nations, their cultural identity, and their further existence and development to danger.

Hence, globalization is not only new technologies and implementation of remarkable scientific and technical achievements worldwide, but also new, acute probelms in the sphere of spiritual culture, which brings the fate awaiting the human race into focus, as it questions the irrefutability of human, individual and personal identity, i.e. the identity of national mentality, national culture and generally, the identity of different nations.